

# **RESERVVÄELASTE LASKEVÕISTLUSTE REEGLID**

**ver. 7.0**

(tõlge 03032019)

<b>1. SISSEJUHATUS</b>	<b>2</b>
1.1 Üldpõhimõtted	2
1.2 Võistlused	2
1.3 Laskeharjutused	3
1.4 Rajavarustus	4
1.5 Ajavõtt	4
<b>2. VÕISTLUSE KORRALDUSTOIMKOND</b>	<b>5</b>
2.1 Kontrollija	5
2.2 Võistluse direktor	5
2.3 Rajameister	5
2.4 Tulemuste arvestaja	5
2.5 Kohtunik	6
2.6 Sekretär	6
2.7 Muu organisatsioon	6
<b>3. TURVANÕUDED</b>	<b>6</b>
3.1. Üldine turvalisus	6
3.2 Relva käsitlemine	7
3.3 Sektorid	9
<b>4. TEGEVUS LASKEHARJUTUSE ALAL</b>	<b>9</b>
4.1 Üldpõhimõtted	9
4.2 Laskekäsklused ja tegevus ülesande soorituse ajal	10
<b>5. RELVA- JA VARUSTUSE REEGLID</b>	<b>12</b>
5.1 Üldreeglid	12
5.2 Vintpüss	13
5.3 Püstol	13
5.4 Täpsuspüss	14
5.5 Haavlipüss	14
5.6 Varustus	14
<b>6. KASUTATAVAD SIHTMÄRGID JA PUNKTIDE LUGEMINE</b>	<b>15</b>
6.1 Üldised põhimõtted	15
6.2 Märklauad	15
6.3 Tabamuste määratlemine	16
6.4 Märklaua punktide arvestus	17
6.5 Laskeharjutuste liigitus	17
6.6 Punktiarvestus	17
6.7 Karistused	17
6.8 Laskeharjutuse punktid	19
<b>7. TULEMUSLEHT</b>	<b>19</b>
<b>8. KORDUSLASKMISED JA PROTESTID</b>	<b>20</b>
8.1 Korduslaskmised	20
8.2 Pretensioonide esitamine	21

# 1. SISSEJUHATUS

## 1.1 Üldpõhimõtted

- Reservväelastele kohandatud laskesport (SRA) kujutab endast vabatahtlike riigikaitseorganisatsioonide liikmetele mõeldud praktilist ja turvalist relvakäsitsust ja laskeoskust ning relvade kasutamist arendavat ja mõõdetavat sportlikku laskmist.
- Laskmistel võib osaleda reservväelaste spordiliidu (Reserviläisurheiluliitto ry, RESUL) liige või RESUL-i poolt aktsepteeritud koostööpartner-organisatsiooni liige, kes on läbinud RESUL-i SRA toimkonna poolt heakskiidetud SRA laskuri kursuse ja sooritanud positiivse tulemusega relvakäsitsustesti. Alla 18 aasta vanusel isikul peab lisaks olema tema hooldaja allkirjastatud kirjalik osalemisluba.
- Laskjal peab olema kehtiv laskespordiharrastaja kindlustus.
- Käesolevaid reegleid järgitakse selle spordiala kõikidel RESUL-i üleriigilistel, piirkondlikel, liikmeliitude ja -organisatsioonide võistlustel ja treeningutel.
- Ala võistlustel kasutatakse lisaks spetsiaalset SRA toimkonna poolt koostatavat võistluste korraldamise juhendit.
- Reeglite üksikasjade tõlgendamiseks on SRA toimkond koostanud reeglite tehnilise lisa.

## 1.2 Võistlused

1.2.1 Võistlus koosneb laskeharjutustest, kus igaühes võib kasutada rohkem kui ühte relva ja relvatüüpi.

1.2.2 Võistlus võib olla ainult ühe relvatüübiga, või ka mitme relvatüübiga kombineeritud võistlus.

1.2.3 Võistluse kutses tuleb teatada kasutatavad relvatüübid, laskeharjutuste arv, minimaalne laskude arv ja maksimaalne laskekaugus.

1.2.4 Võistlustel on kaks eri klassi, vabaklass ja standardklass, mis määratakse laskja vintpüssi järgi.

1.2.5 Võistlustel autasustatakse lisaks vaba- ja standardklassile ka senior-kategooriat, samuti TST ja naiste kategooriaid. Senior-kategooriasse kuuluvad võistlejad peavad võistluse toimumise aastal saama või on juba saanud 50-aastaseks. Võistluste korraldaja võib välja anda ka muid auhindu, näiteks meeskonnale või juunioridele (alla 20 aasta vanustele). Kategooria on tunnustatud, kui sinna on registreerunud vähemalt 5 osavõtjat.

1.2.6 Enne võistluste algust toimub sissejuhatav teavitus, milles osalevad võistlejad ja korraldustoimkond. Selle jooksul tutvustatakse laskjatele võistlusega seotud asjaolusid ja täpsustatakse võistlusjuhendis mainitud üksikasju arvestades kohalikke tingimusi.

1.2.7 Võistlus on lõppenud, kui kõik võistlejad on sooritanud oma laskeharjutused, kõik võimalikud protestid on läbi vaadatud ja lõplike laskeharjutuste tulemuste kontrollimise aeg on lõppenud.

1.2.8 Võistlusala on lasketiir, või -väli, kus viiakse läbi SRA võistlust. Kui korraldaja ei ole teisiti määranud, siis võistlusalasse kuuluvad registreerimis- ja relvakontrollikohad,

laskeharjutuse alad, ootealad, relvakäsitsusalad ja turvalised liikumisteed erinevate alade vahel.

1.2.9 Teemavõistlusel võidakse võistlusmomendi elavdamiseks ja mitmekesistamiseks ülesannetesse panna erinõudeid ja -teemasid. Teemad ei saa siiski olla sel määral piiravad, et võistlejad satuvad oma varustuse pärast ebavõrdsesse olukorda. Näiteks ei saa võistlusel nõuda täpselt teatud tüüpi ja piiratud tootjate relvi ja varustust. Enamusel laskjatest on üks vintpüss ja püstol ilma võimaluseta vahetada varustust ja relvatüüpi olukorrast sõltuvalt. Kui võistlusel on eri temaatika, peab sellest selgelt võistluskutses teatama.

## 1.3 Laskeharjutused

1.3.1 Ühe laskeharjutuse sooritamiseks võib saada harjutuse kirjelduses ära toodud arvu punkte. Võistlusteks tuleb alati koostada selle võistluse kohased laskeharjutused ja arvestamata standardlaskeharjutusi, tuleks samade laskeharjutuste kordumist vältida.

1.3.2 Võistluse võitja selgitamiseks arvutatakse kokku eri laskeharjutuste tulemused punktis 6 kirjeldatud viisil.

1.3.3 Laskeharjutus sisaldab alati laskmist. Lisada võib ka lihtsaloomulisi lisaülesandeid, näiteks granaadivahet. Laskeharjutusse võib kuuluda ka laskeasendivahetus, liikumine jms. Lisaülesanded, asendivahetus ja liikumine ei tohi tulemuse kujunemisel olla põhilise tähtsusega. Tulemuse peab otsustama põhiliselt relvakäsitsuse ja olukorra lahendamise oskus antud situatsioonis.

1.3.4 Laskeharjutuste planeerimisel tuleb laskekiirusele ja -täpsusele panna võrdsel määral rõhku, st laskude arv peab olema piisavalt suur võrreldes kuluva ajaga.

1.3.5 Laskeharjutused peavad olema mitmekesised ja kasutatavatele relvatüüpidele sobivad ning neis peab olema olukorrale vastavat tegevust. Laskeharjutuste väljatöötamise põhimõtete kohta on lisateavet võistluste korraldamise juhendis.

1.3.6 Laskmine toimub vabas stiilis. Laskekohta või -asendit ei või ette määrata, välja arvatud standardlaskeharjutuste puhul. Kuid laskeharjutusi ette valmistades võib siiski luua tingimused, mis nõuavad laskjal teatud laskekohta või -asendit. Näiteks võib esineda takistusi või muid füüsilisi piiranguid. Laskjal peab olema võimalus lahendada talle antud ülesanne vabalt valitud stiilis ja märke peab olema võimalik lasta põhimõttel "alati kui need on nähtaval".

1.3.7 Esimese ja viimase lasu vahel võib ette näha kohustusliku salve vahetuse. Laskjal peab olema võimalus valida, mis ajal ta salve vahetab, välja arvatud standardlaskeharjutuste puhul, kus võib kehtestada vahetamise tingimused.

1.3.8 Laskjal võib sooritusele minnes olla kaasas soovitud arv oma äranägemise järgi laetud salvesid. Laskeharjutuse soorituse ajal salve laadimist nõuda ei või. Sileraudse püssi ülesannetel võidakse rajakirjelduses piirata kasutatavate padrunitest algkogust.

1.3.9 Laskeharjutuse või selle osa sooritamisel võib nõuda ainult tugevama või nõrgema käe kasutamist.

1.3.10 Enne laskeharjutuse sooritamist antakse laskjatele suuline laskeharjutuse kirjeldus. Kirjeldus peab olema selge ja sisaldama kogu teavet, mis on vajalik laskeharjutuse täielikuks

ja turvaliseks täitmiseks. Samuti kirjeldatakse olukorda, mis laskeharjutusel lahendatakse. Suulisele kirjeldusele lisaks võib väljas olla ka kirjalik laskeharjutuse kirjeldus.

1.3.11 Laskeharjutuse sisu või rajavarustust võib võistluse ajal muuta ainult turvalisuse pärast. Kui laskeharjutust muudetakse võistluse ajal, peavad kõik juba sooritanud võistlejad selle uuesti sooritama. Juhul kui laskeharjutust ei ole võimalik ajapuudusel või muul põhjusel uuesti sooritada, tuleb see laskeharjutus võistluse tulemustest välja jätta. Laskeharjutuse võistlusest välja jätmise otsuse teeb võistluse direktor.

1.3.12 Haavlipüssi laskeharjutusel ei saa olla üle 15 lasu, kui tegu ei ole teemavõistlusega.

## 1.4 Rajavarustus

1.4.1 Võistluse korraldaja võib seada laskeharjutusele laskja liikumist või laskmist suunavaid või piiravaid takistusi, nagu näiteks seinu, tunneleid, raja- või karistusjooni.

1.4.2 Rajajooni kasutatakse selleks, et juhtida laskjat ülesande sooritamise ajal liikuma määratud alal. Neid ei tohi paigaldada nii, et neid võidakse segamini ajada ohutus- või laskesektoriga.

1.4.3 Karistusjooni kasutades sunnitakse laskjat laskma märke füüsilise takistuse tagant. Need võivad olla paigutatud mistahes nurga alla takistuse tagaosa jätkuna. Karistusjoon peab olema vähemalt ühe meetri pikkune ja kui laskeharjutuse kirjelduses ei ole ette nähtud teisiti, siis oletatakse, et need jätkuvad lõpmatuseni. Karistusjoontega imiteeritakse varju tagant laskmist. Karistusjooned tuleb kinnitada kindlalt ja kindlustada, et need oleksid ühesugused kõikidele võistlejatele kogu võistluse jooksul.

1.4.4 Tunnel võib olla kinnine toru või nn Tiitise tunnel, mis koosneb lahtistest lattidest. Tiitise tunnel imiteerib olukorda, kus laskja peab edasi liikuma madalas asendis.

1.4.5 Juhul kui ehitiste realiseerimine ei ole teatud tingimuste, näiteks raja, ajagraafiku, materjali puuduse vms tingitult võimalik, võib kasutada ainult karistus- ja rajaliine, mis takistavad märkide laskmist keelatud alalt. Sellist viisi võib kasutada ainult piirkondlikel ja väiksematel võistlustel. Lisainformatsiooni rajavarustuse nõuete ja soovitatavate konstruktsioonide kohta antakse võistluste korraldamise juhendis.

## 1.5 Ajavõtt

1.5.1 Ajavõtuks kasutatakse avalikult müügil olevaid või muid töökindlaid ja ühesuguseid selleks otstarbeks sobivaid ajavõtuseadmeid, mis annavad algussignaali ja registreerivad pärast seda tehtud iga lasu ja nende sooritamiseks kulunud aja. Iga üksiku lasu, välja arvatud viimase, registreerimist ei nõuta, kui see ei ole vältimatult vajalik, näiteks "piiratud laskude arvuga" laskeharjutuse puhul.

1.5.2 Pärast viimast lasku peab kohtunik kindlustama, et relva tühjakslaadimise või tühilasu ajal toimuv luku liikumine või muu heli enam soorituse aega ei mõjutaks.

1.5.3 Juhul kui relva summuti tõttu laske ei registreerita, peab laskja nõustuma, et pärast viimast lasku antakse ajavõtuseadmesse lõpetusmärk.

## 2. VÕISTLUSE KORRALDUSTOIMKOND

### 2.1 Kontrollija

2.1.1 RESUL-i meistrivõistlustel peab olema liidu juhatuse poolt heaks kiidetud tehniline spetsialist/järelevaataja.

### 2.2 Võistluse direktor

2.2.1 Võistluse direktorina võib tegutseda ainult RESUL-i SRA toimkonna poolt ette nähtud kohtunikukoolituse läbinud isik, kellel on kehtiv kohtunikutunnistus.

2.2.2 Võistluse direktor vastutab kogu võistluse ja selle juhtimise, ajaplaanide, rajaehitiste ja vajaliku toitlustuse, meditsiiniteenistuse jms ning turvalisuse eest.

2.2.3 Võistluse direktoril on mainitud küsimustes kõrgeim otsustusõigus, välja arvatud protestiotsuste korral.

2.2.4 Võistluse direktor on žürii esimees ilma hääleõiguseta.

2.2.5 Võistluse direktor võib piirkondlikel ja väiksematel võistlustel täita ka muid ülesandeid, näiteks võib olla rajameister või kohtunik.

### 2.3 Rajameister

2.3.1 Rajameistrina võib tegutseda ainult RESUL-i SRA toimkonna poolt ette nähtud kohtunikukoolituse läbinud isik, kellel on kehtiv kohtunikutunnistus. Rajameistri nimetab võistluse direktor.

2.3.2 Rajameistri ülesanded:

- A. Vastutab laskeharjutuste turvalisuse ja ohutute ülesannete kavandamise eest.
- B. Jälgib, et kõiki juhiseid ja reegleid täidetakse ja vastutab rajapersonali koolituse ning juhendamise eest.
- C. Kõik protestid kulgevad rajameistri kaudu ja kõikidest turvanõuete rikkumistest tuleb talle teatada. Rajameistri otsuseid, mis puudutavad ohutust, ei ole võimalik protestida.
- D. Rajameister juhib laskeharjutuste personali tegevust võistluste ajal.
- E. Rajameister vastutab selle eest, et laskeharjutustel järgitaks kõiki protseduuride- ja punktiarvestuse reegleid võrdselt kõikide laskjate suhtes.

2.3.3 Rajameister võib piirkondlikel ja väiksematel võistlustel täita ka muid ülesandeid, näiteks võib olla kohtunik.

### 2.4 Tulemuste arvestaja

2.4.1 On võistlusel see isik, kes vastutab kõikide tulemuslehtede kogumise, liigituse, säilitamise ning vahe- ja lõpptulemuste ja statistika arvutamise, kontrollimise ja avaldamise eest.

2.4.2 Kindlustab, et puudulikud ja ebatäpsed tulemuslehed vaataks otsekohe üle rajameister. Tulemuste arvestaja tegutseb rajameistri otseses alluvuses.

## 2.5 Kohtunik

2.5.1 SRA kohtunikuna võib tegutseda ainult RESULT-i SRA toimkonna poolt ette nähtud kohtunikukoolituse läbinud isik, kellel on kehtiv kohtunikutunnistus.

2.5.2 Kohtuniku ülesanded:

- A. Hoolitseb laskeharjutuse kirjelduse andmise eest.
- B. Jälgib laskja sooritust laskeharjutusel ja kindlustab laskeharjutuse kirjeldusele vastava ning ohutu tegevuse.
- C. Annab rajakäsklused.
- D. Võtab aega, kontrollib märklauad ja hoolitseb tulemuste üleskirjutamise eest. Kohtunikul võib abiks olla sekretär.
- E. Hoolitseb laskeharjutuse ehitiste ja märklaudade korrasoleku eest.
- F. Hoolitseb laskeharjutuse sooritus-, oote- ja relvakäsitsusala üldise organiseerituse eest.

2.5.3 Kohtuniku käske peavad täitma kõik eespool mainitud aladel olevad isikud.

## 2.6 Sekretär

2.6.1 Kui laskeharjutusel on eraldi sekretär, on tema vastutada tulemuslehtede käsitlemine.

2.6.2 Sekretäri ülesanded:

- A. Vajadusel paneb võistlejad laskejärjekorda.
- B. Hoolitseb laskeharjutuse tulemuslehtede eest.
- C. Kirjutab tulemused loetavalt ning võtab kohtunikult ja laskjalt allkirjad.
- D. Teatab järgmise laskja nime ja talle järgnevale valmis olevate laskjate nimed.

## 2.7 Muu organisatsioon

2.7.1 SRA võistluse korraldamise juhendis on lisainformatsiooni suure tähtsusega võistluste (näiteks meistrivõistluste) jaoks vajalike muude organisatsiooniliste küsimuste kohta. Juhendis võidakse täpsustada ka korraldustoimkonda kuuluvate inimeste ülesandeid.

# 3. TURVANÕUDED

## 3.1. Üldine turvalisus

3.1.1 Võistluste direktor ja rajameister peavad koos hoolitsema selle eest, et laskeharjutused oleksid kavandatud ja ehitatud, samuti laskeharjutuste kirjeldused koostatud nii, et turvalisus oleks tagatud ning laskjatelt ei nõutaks reeglite vastast tegevust.

3.1.2 Võistluste ajal tuleb selgesti piirata ohutud alad laskjatele, pealtvaatajatele ja võistluse korraldajatele.

3.1.3 Kohtuniku otsusega võib laskja võistluselt diskvalifitseerida, kui ta rikub ohutusnõudeid. Diskvalifitseerimise võib määrata ainult reeglites kirjeldatud põhjustel, kui rikkumine on selgelt tuvastatud. Diskvalifitseerimise andnud kohtunik peab viivitamatult sellest teavitama võistluse direktorit ja rajameistrit. Turvalisusnõuete rikkumisest johtuvat rajameistri otsust ei või protestida. Turvalisusnõuete rikkumise eest karistamise otsustusõigus on ainult konkreetse laskeharjutuse kohtunikul üheskoos rajameistriga. Rikkumine, ega selle hilisem tõlgendamine või arvamusaavaldus ei ole võimalik. Rajameister kindlustab, et diskvalifitseerimine on õige ja reeglipärane.

3.1.4 Võistluste direktori otsusega võib eemaldada võistlusalt iga isiku, kes käitub ebasportlikult või seab ohtu üldise turvalisuse.

3.1.5 Laskjad ja võistluse korraldajad ning vajadusel ka pealtvaatajad peavad laskmise ajal alati kasutama silma- ja kuulmiskaitsmeid. Kui kohtunik avastab, et võistleja silma- või kuulmiskaitsmed on kohalt ära enne soorituse algust või laskeharjutuse soorituse ajal, peab kohtunik soorituse peatama ja võistleja peab laskeharjutuse uuesti laskma. Kui võistleja kaotab juhuslikult silma- või kuulmiskaitsmed, peab ta kaitsmed tagasi panema või jätma soorituse pooleli, relva raud ohutus suunas ning andes kohtunikule asjast teada, mille järel saab laskur laskeharjutuse uuesti lasta. Juhul kui laskur tahtlikult kaitsmete eemaldamisega üritab saada uuestilaskmist või võistluslikku eelist, tõlgendatakse seda ebasportliku käitumisena ja diskvalifitseeritakse võistluselt.

3.1.6 Sissejuhataval teavitusel tuleb informeerida radade erinõuetest, näiteks liikumine võistluslal ja muud tegevusi mõjutavad asjaolud.

## 3.2 Relva käsitsemine

Järgmiste reeglite rikkumine toob kaasa viivitamatu võistluselt diskvalifitseerimise.

### Võistluslalal üldiselt

3.2.1 Laskeharjutuse soorituslalt väljaspool peab relv olema kogu aeg ilma salveta või tühja fikseeritud salvega, laadimata ja vinnastamata ning lisaks kaitseriivistatuna, kui see on võimalik. Relv loetakse laetuks, kui:

- relva padrunipesas on padrun;
- relva lukk on tagumises asendis ja relvale on kinnitatud padrunitega salv.

3.2.2. Võistluslalal kantakse püstolit kabuuris või kandepakendis. Vintpüssi, haavlipüssi või täpsuspüssi kandes peab raud olema üles- või allapoole, kui relv ei ole kandepakendis. Sõrm ei tohi olla päästikukaitse sees.

3.2.2.1 Kui relv kukub maha, siis tõstab selle üles kohtunik ja siirdub sellega laskeharjutuse soorituslale (mitte relvakäsitsusalale), kus kontrollib, et relv ei oleks laetud. Laskjat ei kõrvaldata, kui intsidendis ei esine muid turvalisusreeglite rikkumisi.

3.2.3 Väljaspool laskeharjutuse soorituslala tohib relva käsitseda ainult eraldi selle jaoks ette nähtud, märgistatud ja piiratud relvakäsitsusalal, kus peab olema märgistatud ohutussektor, millesse peab relva raud olema relva käsitsemisel suunatud.

3.2.4 Relvakäsitsusalad tuleb paigutada sobivasse kohta laskeharjutuse lähedusse ja märgistada hästi nähtavate viitadega. Relvakäsitsusalala piirid peavad olema selgesti märgistatud. Laskjad võivad kasutada relvakäsitsusalasid järgmistel eesmärkidel:



- Pakkida kotti, võtta kotist välja ja panna kabuuri laadimata relva.
- Harjutada kabuurist võtmist ja teha tühilaske laadimata relvaga.
- Harjutada salve vahetust tühja salvega.
- Kontrollida, puhastada, parandada ja hooldada relva, selle osa või muud tarvikut.

Käsitsetava relva raud peab olema igal hetkel suunatud relvakäsitsusalale märgitud ohutussektorisse. Treeningpadroneid, padrunikestasid, padrunitega salvesid, laaditud kiirlaadimisseadmeid ja laskemoona ei tohi ettevalmistusalal mingil juhul käsitseda. Relva küljes ei tohi olla kinnitatud padroneid.

Relva käsitemiseks loetakse palja relva käepidemest haarde võtmist, relvaga sihtimist, relva kontrollseadmete käsitsust, relva lahtivõtmist või .

### **Laskeharjutuse sooritamise alal**

3.2.5 Relva tohib käsitseda ja seda laadida ainult kohtuniku käsul.

3.2.5.1. Kui laskeharjutuses on relva algasend salv kinnitatud ja padrunipesa tühi ja kui kohtuniku käsklusel SALV KINNITA teeb võistleja ka laadimisliigutuse ja saadab padruni padrunipessa, siis selle eest ei diskvalifitseerita. Sel juhul kohtunik käsib relva tühjakslaadimise ja tühilasu, selgitab õige algasendi ja käsib uuesti relva algasendisse.

3.2.6 Laetud kaitseriivistamata relva ei tohi panna kabuuri. Laetud püstoli kabuuri asetamist laskeharjutuse soorituse ajal ei tohi rajakirjeldusega sundida ega nõuda.

3.2.7 Laskeharjutuse sooritamise ajal, kui relv on väljas, peab relva raud alati olema suunatud ohutussektorisse. Kui laskeharjutusel kasutatakse püstolit, peab see olema kabuuri panekul, kabuurist võtul ning laetuna kabuuris olles (lähteasendist sõltumata) suunatud ohutussektorisse või kõige rohkem 2m laskjast tahapoole.

3.2.8 Laetud relva raud ei tohi olla suunatud laskja poole.

3.2.9 Relva laadides, tõrget kõrvaldades, salve vahetades või tühjaks laadides peab sõrm olema väljaspool päästikukaitset. Kui relva tühjakslaadimine nõuab sõrme asendit päästikukaitsest seespool, siis peab sellest kohtunikku eelnevalt informeerima.

3.2.10 Kui laskja liigub rohkem kui ühe sammu võrra või vahetab laskeasendit, võib sõrm olla päästikukaitse sees ainult sel juhul, kui toimub laskmine või sihtimine nähtaval olevate märkide suunas.

3.2.11 Laskeharjutuse sooritamise ajal võib laskja kaotada kontakti relvaga ainult laskeharjutuse kirjelduses sätestatud viisil või vajadusel asetab kaitseriivistatud või laadimata relva kontrollitult maha või muule toetavale alusele. Sel juhul ei tohi laskja relvast eemalduda kaugemale, kui 1m. Kui laskja kaotab kontakti relvaga muul, kui eespool kirjeldatud viisil, siis kohtunik katkestab soorituse, tõstab üles ja laeb relva tühjaks.

3.2.12 Ülesande kirjelduses võidakse ette kirjutada relva kaitseriivistamine liikumise ja laskeasendi vahetamise ajal, juhul kui see on ohutuse seisukohast vajalik.

3.2.13 Valanguga tulistamine on keelatud, kui ülesande kirjelduses ei ole nõutud teisiti.

3.2.14 Juhul kui võistleja teeb juhulasu, katkestab kohtunik viivitamatult soorituse ja laskja diskvalifitseeritakse võistluselt.

3.2.15 Juhulasuna käsitletakse:

- A. lasku, mis tehakse enne alustamise märguannet või pärast laskmist lõpetavat käsklust "Lukk taha";
- B. lasku, mis tehakse laskesektorist väljapoole;
- C. lasku, mis tabab maad lähemal kui 3 meetrit laskjaist, kui ülesanne seda ei eelda;
- D. mis tahes lasku, mida ilmselgelt ei olnud kavas teha.

Relva rikkest tingitud juhulask laskesektorisse ei ole diskvalifitseerimise põhjuseks, kui võidakse tõendada, et viga on relvas. Sel juhul tuleb laskeharjutuse tulemuseks null ja relv tuleb parandada või võistluselt kõrvaldada, kui relva parandamine ei ole võimalik.

### 3.3 Sektorid

3.3.1 Laskeharjutuse alal peab selgelt olema määratud ohutussektor ja laskesektor. Sektorid peavad olema selgelt märgistatud, et kohtunik ja laskja võiksid jälgida ja järgida turvalisust laskeharjutuse sooritamise ajal.

3.3.2 Ohutussektor tähendab suunda, millesse relva raud peab olema alati suunatud, kui relv on laskeharjutuse sooritamise ajal väljas.

3.3.3 Vertikaalsuunas on ohutussektor 180 kraadi, võttes arvesse muud piirangud.

3.3.4 Horisontaalsuunas on ohutussektor 180 kraadi, kui tingimused ei näe ette kitsamat ohutussektorit.

3.3.5 Laskesektor tähendab suunda, millesse lasu võib ohutult sooritada. Laskesektor on väiksem kui ohutussektor ja asetseb alati sellest seespool.

3.3.6 Laskesektori ülemine piir on tavaliselt tagavalli või sellele vastava ülaseri, kui tingimused ei nõua muud. Külgiirid on laskeharjutusele kohaselt määratud ja märgistatud.

## 4. TEGEVUS LASKEHARJUTUSE ALAL

### 4.1 Üldpõhimõtted

4.1.1 Laskja on kohustatud järgima kõiki ametnike antud käskel eeldusel, et see oleks ohutu.

4.1.2 Käsklused antakse soome keeles. Käsklused tuleb anda kuuldavalt ja selge häälega.

4.1.3 Suulises laskeharjutuse kirjelduses tuleb laskjatele anda järgmist informatsiooni:

- A. relvakäsitsus- ja ooteala asukoht;
- B. olukorra kirjeldus;
- C. laskeharjutuse punktiarvestuse- ja ajavõtu viis;
- D. lastavate- ja trahvimärkide arv ja väljanägemine;
- E. miinimumlaskude arv;
- F. laskeharjutuse soorituse aegsed ohutus- ja laskesektorid;
- G. lähteasend;
- H. relvade ja varustuse algasend;
- I. eripiirangud;
- J. erikaristused.

4.1.4 Kohtunik peab alati kontrollima, et laskja oleks laskeharjutuse kirjelduse nõuetest õigesti aru saanud. Kui kohtunik märkab, et laskja ei ole õiges lähteasendis, tuleb olukord korrigeerida enne stardisignaali andmist. Kui laskja alustab liikumist enne stardisignaali, tuleb start kohe katkestada ja uuesti alustada.

4.1.5 Sihikupildi võtmine pärast käsklust „lae ja kaitseriivista“ ja enne relva laadimist on lubatud ühe sihtmärgi suunas.

4.1.6 Kohtunik peab liikuma nii, et ta ei segaks laskuri tegevust. Kohtunik peab suutma jälgida laskjaid kõikides olukordades.

4.1.7 Kui laskja ei ole valmis oma laskejärjekorra ajaks, võib kohtunik muuta võistlejate laskejärjekorda.

4.1.8 Laskja võib juhul, kui eriolukord seda nõuab, lisaks oma võistlussooritusele teha kohtuniku loaga lasu relva toimimise kontrolliks, relva sisselaskmiseks või tõrke kõrvaldamiseks. Neid laske ei või siiski teha laskeharjutusel lastavatesse märklaudadesse, vaid erineva märgi pihta või valli.

## **4.2 Laskekäsklused ja tegevus ülesande soorituse ajal**

4.2.1 Järgmised käsklused on põhikäsklused, mida kasutatakse alati ja allpool esitatud järjekorras. Lisaks võib vajadusel kasutada laskeharjutuse kirjelduses ette nähtud lisakäsklusi, näiteks nagu „Sõidukisse“ jms.

4.2.2 Juhul kui kasutatakse lisakäsklusi, tuleb need laskjatele enne selgitada. On soovitatav lisakäsklusi korrata veelkord enne laskmise alustamist, et veenduda nendest arusaamises.

### **LASEME / AMMUTAAN**

Käsklus antakse laskeharjutuse sooritusala tühendamiseks. Kõik, kes ei ole seotud laskeharjutuse sooritamisega, peavad lahkuma pealtvaatajatele ette nähtud alale.

### **JÄRGMINE LASKJA / SEURAAVA AMPUJA**

Laskejärjekorras olev võistleja tuleb laskeharjutuse lähtepaika, kaasas kõik laskeharjutuse sooritamiseks vajalikud relvad ja varustus ning jääb ootama kohtuniku käsklusi.

### **KÜSIMUSED / ONKO KYSYTTÄVÄÄ**

Kohtunik veendub, et laskja on ülesande kirjeldusest õigesti aru saanud. Võistleja võib veel täpsustada kohtunikult sooritamisega seotud asju. Seejärel algab laskeharjutuse sooritamine.

### **SALV KINNITA / LIPAS KIINNITÄ**

Võistleja kinnitab padrunisalve relva külge, kuid eraldi käskluseti laadimisliigutust ei tee. Näiteks fikseeritud salvega vintpüsside puhul tegutsetakse vastavalt relvatüübi nõudmistele.

### **LAE JA KAITSERIIVISTA / LATAA JA VARMISTA**

Võistleja teeb laadimisliigutuse ja kaitseriivistab relva, kui võimalik või vinnastab kuke/löökuri maha, kui relval on mahavinnastaja.

### **LÄHTEASEND VÖTT / ALOITUSASENTOON**

Kui ei ole ette nähtud teisiti, on lähteasendid järgmised:

- Püstoli puhul: loomulik seisuasend, rind märkide poole, käed sirgelt kõrval, püstol kabuuris, kabuur lukustatud.
- Automaadi, haavlipüssi või täpsuspüssi puhul: Loomulik seisuasend, rind märkide poole, relvakaba vastu õlga, püssiraud allapoole kaldu ohutussektoris.

### **(lisakäsklus) KAITSERIIV MAHA / VARMISTIN POIS**

Seda käsklust kasutatakse, kui laskeharjutuse kirjelduse kohaselt alustatakse riivistamata relvaga. Laskja on võtnud sisse lähteasendi enne käskluse andmist.

### **KAS OLED VALMIS / ONKO AMPUJA VALMIS**

Küsimus esitatakse, kui eelmainitud käsklustega seotud liigutused on lõppenud. Laskja väljendab kohtunikule oma valmisolekut, öeldes "Valmis".

### **TÄHELEPANU / HUOMIO**

Stardisignaal antakse 2-5 sekundi jooksul alates sellest käsklusest.

### **TULD / TULTA**

Laskja võib alustada laskmist. Käskluseks võib olla ka muu varem kokku lepitud signaal, näiteks heli- või valgussignaal. Kui võistleja on lõpetanud laskeharjutuse sooritamise või on tulnud varem kokku lepitud lõpusignaal, jääb ta paigale ootama kohtuniku edasisi käsklusi. Relv tuleb hoida kogu aeg suunatuna ohutussektoris ja sõrm ei tohi olla päästikukaitse seespool.

### **KAS OLED LÕPETANUD / OLETKO LOPETTANUT**

See küsimus esitatakse, kui võib oletada, et laskja on lõpetanud. Kui ülesandes ei ole ette nähtud lõpusignaali ja laskja ei ole veel lõpetanud oma sooritust, võib ta jätkata vajalike laskude laskmist. Ajavõtt lõpeb viimase lasuga. Laskja teatab, et on lõpetanud oma soorituse vastates küsimusele "kas oled lõpetanud" öeldes "valmis" või "jah" või teatab arusaadavalt, et on lõpetanud laskmise.

### **SALV ERALDA, LUKK TAHA / PADRUNID ÄRA, LUKK TAHA / LIPAS IRTI, LIKKUVAT TAAKSE / PATRUUNAT POIS, LIKKUVAT TAAKSE**

Laskja eemaldab salv relva küljest. Haavlipüssi, revolvi vms kasutamisel on käsklus "Padrunid ära", mille järel tühjendatakse fikseeritud salv vms ja võimalik padrun eemaldatakse padrunipesast. Kohtunik kontrollib padrunipesa. Pärast käsklust kõlanud lask on juhulask, millele järgnevad reeglikohased tagajärjed. Laskja vastutab alati selle eest, et relv oleks tühi. Laskja vastutab alati selle eest, et relv oleks tühi.

### **TÜHILASK / TYHJÄ LAUKAUS**

Tehakse märgi suunas sihitud tühilask. Salvkaitseriiviga relval lastakse kelk ette, pannakse relva tühi salv, tehakse tühilask märklaua suunas ja võetakse salv välja.

### **RELV KAITSERIIVISTA / VARMISTA ASE**

Relv tuleb kaitseriivistada, kui see on tehniliselt võimalik.

## **RELV KABUURI/RELV KANDEASENDISSE / ASE KOTELOON/ASE KANTOASENTOON**

Laskeharjutuse sooritamise lõpetamine toimub siis, kui selle käskluse järgsed toimingud on sooritatud. Käskluse "Relv kabuuri" järel tuleb püstol või revolver panna turvaliselt kabuuri, mille järel annab kohtunik loa lahkuda laskeharjutuse sooritusalaalt. Käskluse "Relv kandeasendisse" järel tuleb automaat/haavlipüss panna asendisse, milles seda on ohutu kanda, püssiraud kas üles või alla suunatud. Pikaraudse relva võib panna ka kandekotti ja sel juhul võib seda kanda horisontaalses asendis.

## **SIHTMÄRKIDE JUURDE / TAULUILLE**

Laskja läheb koos kohtuniku ja sekretäri märke kontrollima. Vajadusel asuvad märklaua parandajad oma ülesannet täitma. Järjekorras järgmine laskja võib tulla valmistuma. Muud isikud jäävad pealtvaatajate alale.

## **TULI SEIS / SEIS**

See tingimusteta käsklus lõpetab laskmise kohe. Laskja jääb paigale, relv suunatud ohutussektorisse, sõrm päästikukaitsmest väljas ja jääb ootama kohtuniku käsklusi. Käskluse võib anda igaüks, kes märkab otsest ohuolukorda, mida kohtunikul ega laskjal ei ole võimalik märgata. Käsu eiramine toob kaasa vältimatu võistluselt diskvalifitseerimise.

## **ETTEVAATUST / VARO**

Selle käsklusega hoiatatakse ohtlikust tegutsemisest. Laskjat võidakse hoiatada näiteks järgmistes ohtlikes olukordades:

- Laskja kavatseb lasta metallmärke liiga lähedalt;
- Laskja liigub nii, et relv on ületamas ohutussektorit;
- Laskja laseb seina nii, et tekib killu oht.

Kui laskja reageerib hoiatusele ja ei riku turvalisusreegleid, võib sooritus jätkuda. Kui laskja ei reageeri hoiatusele ja jätkab ohtlikku tegevust, peatatakse sooritus SEIS-käsuga.

4.2.3 Kui samal laskeharjutusel kasutatakse mitut relva, tuleb käsklused anda iga relva kohta eraldi, öeldes esmalt relvatüübi. Näiteks "Püstol: „salv kinnita – lae ja kaitseriivista" jne.

# **5. RELVA- JA VARUSTUSE REEGLID**

## **5.1 Üldreeglid**

5.1.1 Enne võistluse algust toimuval relvakontrollil määratakse laskjate relvaklassid ja kontrollitakse relvade turvalisus tehnilise lisa alusel.

5.1.2 Relva või relvaklassi ei või võistluse keskel vahetada ilma võistluse direktori loata. Relvaklassi vahetus võib toimuda ainult standardklassist vabaklassi.

5.1.3 Juhul kui relv või varustus ei vasta standardklassi reeglitele, siis võistleb laskja vabaklassis.

5.1.4 Võistluse ametnikel on õigus kontrollida laskja relvi ja varustust kus ja millal tahes võistluste ajal.

5.1.5 Juhul kui leitakse, et relv või varustus võib olla ohtlik, tuleb need enne laskmise jätkamist korrastada või välja vahetada.

5.1.6 Relv loetakse ohtlikuks, kui näiteks kaitseriiv, poolvinnastusküüs, või löökuri kaitse ei toimi või laseb relv kontrollimatult valanguid.

5.1.7 Rajameistril on õigus keelata mingi relva või eripadrunit kasutamine kas kogu võistluse jooksul või mõnel laskeharjutusel kas laskeraja reeglite, rajavarustuse rikkumise ohu või turvariski tõttu.

5.1.8 Kõikide kasutatavate padrunite jõufaktor peab olema vähemalt 2450 (kuuli kaal grammides x lähtekiirus meetrit sekundis).

5.1.9 Täpsemad nõuded relvamäärangutest üldiselt, relvaklassidest, laskemoonast, lubatud ja keelatud varustusest ning relva või varustuse ohtlikuks tunnistamise põhimõtetest avaldatakse reeglite tehnilises lisas

## 5.2 Vintpüss

5.2.1 Kesktulepadrunit kasutatav relv, näiteks vintpüss, püstolkuulipilduja või muu relv, millel on fikseeritud õlatugi või laskeharjutuse soorituse ajaks kinnitav õlatugi. Vintpüssile tuleb lubada kinnitada vähemalt 20-padrunilise salve.

5.2.2 Standardklass: Seeriatootmises olev põhivarustusega relv, mis võib olla kokku pandud üldiselt saada olevatest osadest, kui relva omadused ei erine relva põhivariandist. Täpsustavad nõuded on kirjas reeglite tehnilises lisas.

Keelatud on:

- Elektroonilised ja optilised sihikud;
- Tugijalgade kasutamine;
- Relva turvalisust vähendavad modifitseerimised.

Lubatud on:

- Päästiku parendamine;
- Karestused/pinnaviimistlus;
- Töökindlust ja käsitlemist parandavad väikesed muudatused;
- Hiljem paigaldatud kaitseriiv;
- Kompensaatorid;
- Helisummutid;
- Valgustid.

5.2.3 Vabaklass: Muutused on vabalt lubatud, kui need ei tee relvast tehniliselt ohtlikku. Kuid ülipikkade tugijalgade kasutamine on keelatud (üle 400 mm mõõdetuna raua keskelt). Samuti on keelatud kasutada laskeharjutusel rohkem, kui ühte tugijalga. Täpsustavad reeglid muutuste ja omaduste kohta antakse reeglite tehnilises lisas.

## 5.3 Püstol

5.3.1 Vähemalt 9 mm kaliibriga õlatoeta püstol või revolver.

5.3.2 Seeriatootmises olev põhivarustusega relv, mis võib olla kokku pandud üldiselt saada olevatest osadest, kui relva omadused ei erine relva põhivariandist. Täpsustavad nõuded on kirjas reeglite tehnilises lisas.

Keelatud on:

- Relva turvalisust vähendavad muudatused;
- Suudmepidur/kompensaator/hübriidavad;
- Elektroonilised ja optilised sihikud;
- Lisaraskused;
- Pöidlatugi ehk *thumb rest*.

Lubatud on:

- Vabaklassis kelgule kinnitatavad elektroonilised, optilised sihikud ja relvale kinnitatavad lasersihikud;
- Päästiku parendamine;
- Sihikute laiemaks tegemine või vahetus;
- Karestused/pinnaviimistlus;
- Töökindlust ja käsitsemist parandavad väikesed muudatused;
- Valgustid;
- Helisummutid.

## 5.4 Täpsuspüss

5.4.1 Kesktulepadrunit kasutav kaasaskantav ühemeherelv.

5.4.2 Kõik sihikud, kompensaatorid, toed, summutid ja muu varustus ning konstruktsioonilised muutused on lubatud, kui need ei vähenda relva turvalisust.

5.4.3 Liivakotid ja lasketoed on lubatud, kui ülesande kirjelduses ei nõuta teisiti.

## 5.5 Haavlipüss

5.5.1 Mis tahes haavlipüss.

5.5.2 Konstruktsioonilised muutused, kiirlaadijad ja muu varustus on vabalt lubatud, kui need ei vähenda relva turvalisust.

## 5.6 Varustus

5.6.1 Relvade ja salvete kandmise viis ei ole piiratud eeldusel, et need on välitingimustes sobivad ja turvalised.

5.6.2 Püstoli jaoks peab laskjail olema kabuur, millel on kindel relva maha kukkumist takistav lukustusmehanism. Kabuur peab relva kaitsma löökide ja määrdumise eest. Kabuur peab katma vähemalt relva kirbu, pool kelgust ja päästiku. Kui püstol on kabuuris ja laskja seisab normaalasendis, siis ei või püstoli raud osutada rohkem kui 2 meetri kaugusele laskjaist. Kabuur peab olema sobiv igapäevaseks teenistuseks, niisiis nn võistlusraamid on keelatud (täpsustavad nõuded antakse reeglite tehnilises lisas). Kui kohtunik kahtleb kabuuri lukustuse kindluses, siis peab laskja enne laskma hakkamist tõendama, et kabuur hoiab püstolit kindlalt. Ta peab kabuuri ära võtma ja pöörama selle koos relvaga tagurpidi. Kui relv tuleb välja, siis seda kabuuri ei tohi kasutada.

5.6.3 Laskjate ja võistluse ametnike riietus ja varustus peab olema sobiv maastikul liikumiseks ja vastama headele tavadele.

5.6.4 Täpsustavaid reegleid varustuse lubatud ja keelatud omaduste kohta võib anda reeglite tehnilises lisas.

## **6. KASUTATAVAD SIHTMÄRGID JA PUNKTIDE LUGEMINE**

### **6.1 Üldised põhimõtted**

6.1.1 Kasutatavad märklauad peavad kujutama selliseid objekte, mille pihta laskmiseks oletatavalt võidakse tulirelvi kasutada.

6.1.2 Pappmärklaudadelt loetakse üdiselt 2 tabamust märklaua kohta.

6.1.3 Ühel laskeharjutusel ei tohi kasutada rohkem kui viit eri märklauatüüpi ja märklaua punktide arvestust tuleb enne laskmist laskjatele tutvustada.

6.1.4 Laskeharjutusel võib anda punkte ka eraldi määratud lisaülesannete eest (näiteks granaadivise). Sellest lisaülesandest saadav maksimaalne punktide arv võib olla kõige rohkem 10% ülesande eest antavast maksimaalsest punktide arvust.

6.1.5 Laskeharjutuselt saadav punktide arv koosneb märklaudade tabamustest saadud ja võimalike eraldi määratud ülesannete täitmisest saadud punktide arvust.

6.1.6 Täpsustavaid juhiseid märklaudade, tabamuste tõlgendamise ja punktide arvestuse kohta antakse reeglite tehnilises lisas ja võistluste korraldamise juhendis.

### **6.2 Märklauad**

6.2.1 Sobivad on lisa 1 kohane pappmärklaud, tabamusele reageerivad märklauad, kaitsejõududes kasutatavad märklauad või eelmainitud märklaudade osad. Ka muid märklaudu võib kasutada, kui nende vorm ja punktide arvestus on laskjatele selgeks tehtud.

6.2.2 Märklauad peavad laskekohast vaadates selgesti eristuma taustast ja üksteisest, hoolimata sellest, missugused on ilmastiku- ja valgustustingimused. Märgid, mis on paigaldatud kaugemale, kui 100 m, on soovitatav varustada kontrastse taustaga.

6.2.3 Tabamusele reageerivad märklauad võivad olla näiteks 20-30 cm läbimõõduga ringid või ruudud, mis on valmistatud piisavalt kvaliteetsest terasest, millest rikošetioht on väike. Plaadid võivad olla ka muust materjalist, näiteks kummist.

6.2.4 Tabamusele reageerivad märklauad peavad tabamusest kukkuma või katki minema ja need tuleb paigaldada nii, et need ei keeraks küljetsi (näiteks naelad jalgade ette). RESULT-i meistrivõistlustest väljaspool võib märkidena kasutada ka nn konge, ehk tabamisel kõikuvaid või kõlisevaid metallmärke. Laskur võib soovi korral paluda kohtunikult tabamise kinnitust, millisel juhul kohtunik hüüab "OSUI / PIHTAS".



6.2.5 Tabamusele reageeriv märklaud võib olla edasiliikumist keelav, kus edasiliikumiseks peab märgi laskeharjutuse kirjelduses sätestatud viisil langetama või rikkuma enne soorituse jätkamist. Selliseid märklaudu ei kasutata piiratud laskude arvuga laskeharjutustel.

6.2.6 Metallmärke lastes peab laskekaugus kildude ohu tõttu olema püstoli või haavlipüssi kasutamise korral vähemalt 8 meetrit. Vintpüssi ja haavlipüssiga täismantli kasutamisel peab laskekaugus olema vähemalt 20 meetrit.

6.2.7 Metallist märklaud tuleb kalibreerida laskeharjutusel kasutatava relvaga. Lask tehakse kohast, kust seda soorituse ajal tulistatakse. Erinevate relvadega laskeharjutuse korral kalibreeritakse püstoliga, kui see on valikus. Muul juhul vintpüssiga. Metallmärk peab langema täiskaliibrilise kuuli tabamusest märgi tabamisalale. Kalibreerimisprotsessi kirjeldatakse täpsemalt tehnilises lisas.

Metallmärk tuleb kalibreerida nii, et need kukuksid täiskaliibrilise kuuli tabamisest tabamisalale. Tabamisala on see osa märgist, mis on laskekohast nähtav.

6.2.8 Metallmärkide tabamuste kohad tuleb soorituste vahel üle värvida.

6.2.9 Trahvimärgid peavad olema teist värvi, kui lastavad märgid ja need tuleb märgistada nähtavalt.

6.2.10 Märkide tüüpidega seotud turvanõudeid võib täiendada või kitsendada reeglite tehnilises lisas.

## 6.3 Tabamuste määratlemine

6.3.1 Tabamuste kontrollimise teeb kohtunik, kellel peavad olema kasutada kaliibrid.

6.3.2 Keegi ei või puutuda märklaudu enne nende kontrollimist. Kui laskja on läinud märklauale lähemale kui 1 meeter ja kohtuniku hinnangu kohaselt on võinud mõjutada märklaua tulemust enne kontrollimist, siis selle märklaua tabamusi ei loeta.

6.3.3 Lisale 1 vastavate märklaudade korral loetakse tabamuseks märklaua servas oleva punkte mitteandva ala joont läbistav kuuliava. Kui märgist on osa eemaldatud, tuleb lõigatud äärest 5mm kaugusele märkida uus joon. Läbistatava varje taga olevat märki ei või poolitada. Muude papist märkide puhul loetakse tabamuseks antud tabamuse ala piirjoont läbistav kuuliava. Ühelgi märgil ei loeta tabamuseks killu tagajärjel tekkinud tabamust, mis ilmselgelt ei ole kuuli otsetabamus. Pehmest kattest (läbistatav kate) läbi lastud tabamus loetakse ära, isegi kui kuuli tabamus on külg ees. Kui märgi tabamuste määratlemine on võimatu, näiteks lähilasust tingitud purunemise pärast, peab laskja laskeharjutuse uuesti sooritama.

6.3.4 Pöörduvate märklaudade puhul ei loeta tabamuseks kuuliauku, mille läbimõõt on üle kahe korra suurem kuuli läbimõõdust.

6.3.5 Kõik märklaud on mitteläbistatavad, kui ülesande kirjelduses ei ole teisiti ette nähtud.

6.3.6 Juhul kui lask on tekitanud tabamuse kahele märgile ja kuuliava pealmises märklauas on tervenisti tabamuse alal ja ei läbi punktisoonide vahelist joont, siis loetakse tabamus ainult pealmisest märklauast. Kui pealne märklaud on läbistatav, loetakse tabamus ka alumisest märklauast. Kui tabamus pealmises märklauas läbistab punkte mitteandva ala joont, loetakse tabamus mõlemast märklauast.

6.3.7 Tabamus punktisoonide vahelisel joonel annab suuremad punktid, kui joon on läbistatud.

6.3.8 Kui laskja ei ole rahul tabamuste määramisega, siis toimetatakse märk rajameistrile, kelle otsus on lõplik.

## 6.4 Märklaua punktide arvestus

6.4.1 Reeglite tehnilises lisas oleval pappmärgil annab tabamus A-tsooni 5 punkti, B- või C-tsooni 4 punkti ja D-tsooni 2 punkti.

6.4.2 Kui laskjate lõplikud punktisummad on võrdsed, siis rohkem A tabamusi saanu on võitja.

6.4.3 Märkidest arvestatakse laskeharjutuse kirjelduses toodud arv suurimaid tabamusi.

6.4.4 Kukkuva või puruneva märgi tabamus annab 5 või 10 punkti ja edasiliikumist keelav märk 10 punkti. Märkide punktide arvestuse korrast tuleb laskureid enne teavitada.

6.4.5 Muude märkide punktisoonide tabamuste väärtusteks võib vabalt määrata 10, 5, 4 ja 2 punkti.

6.4.6 Lisaks arvestatakse võimalike lisaülesannete eest saadud punktid.

## 6.5 Laskeharjutuste liigitus

- A. Standardlaskeharjutus koosneb üldiselt lihtsatest ja vähest liikumist nõudvatest etappidest, mille ajad võetakse eraldi. Etappide punktid arvutatakse kokku ja jagatakse aegade summaga. Standardlaskeharjutustest saadavate punktide summa võib olla kuni 30% võistluse kogu punktide summast.
- B. Kiire laskeharjutus: Selle jooksul toimub lühiajaline liikumine/tegevus ja maksimaalselt tehakse 15 lasku. Kiiretest laskeharjutustest saadavate punktide summa võib olla kuni 30% võistluse kogu punktide summast.
- C. Pikk laskeharjutus: Selle jooksul toimub mitmesugune liikumine/tegevus. Üks sooritus võib sisaldada mitme relvatüübi kasutamist. Nõutav laskude arv on 16-50. Laskeharjutuse kavandamisel ja ülesehitamisel tuleb arvestada, et ühelt laskepositsioonilt ei saaks lasta üle 16 punkte andva lasu. Pikkadelt laskeharjutustelt saadavate punktide arv peaks olema vähemalt 50% võistluse kogu punktide arvust.

## 6.6 Punktiarvestus

- A. Piiramatu: Soorituse aega ja laskude arvu ei või piirata.
- B. Piiratud aeg: Soorituse aeg on piiratud, kuid laskude arv mitte. Tulemuseks arvutatakse tehtud laskudest saadud punktide summa. Kasutatakse näiteks pöörduvate märkide korral.
- C. Piiratud laskude arv: Soorituse aeg ei ole piiratud, kuid kasutatavate laskude arv on.
- D. Piiratud aeg ja laskude arv tabamusfaktoriga: nii laskude arv kui soorituse aeg on piiratud, kuid tabamusfaktor arvutatakse. See määrab võistlejate järjestuse nagu ka piiramatu punktiarvestuse korral.

## 6.7 Karistused

6.7.1 Kui laskjal jääb laskeharjutuse sooritamine pooleli, siis arvutatakse kokku tehtud laskudest saadud punktid ja aeg. Puuduvate tabamuste ja laskude eest on ette nähtud reeglite kohased karistused.

6.7.2 Laskeharjutuse kirjelduses tuleb ennetavalt võistlejatele selgitada protseduuriliste karistuste andmise põhimõtted. Protseduurilisi karistusi ei saa anda suvaliselt. Protseduuriliseks veaks loetakse seda, kui laskja ei järgi laskeharjutuse kirjelduses toodud protseduure. Karistuseks on 10 karistuspunkti iga vea eest. Kohtunik peab kindlaks tegema eksimuste arvu ja nende põhjuse. Need andmed märgitakse selgelt tulemuslehele. Protseduuriline karistus selle eest, et laskja ei ole teinud ühtki lasku mingi märgi suunas võidakse anda, kui selline karistus on laskeharjutuse kirjelduses eraldi välja toodud.

Näiteks kui laskja lasu ajal puudutab maad karistusjoonest väljaspool ja saab sellest olulist eelist, karistatakse teda protseduurilise karistusega iga valesi lastud lasu eest. Kui laskja rikub laskmise ajal karistusjoone piire, kuid ei saa sellest olulist eelist, siis karistatakse teda ainult ühe protseduurilise karistusega. Karistuste arv ei või ületada võistleja võimalikku saavutatavat punktisumma maksimummäära.

See tähendab seda, et kui ühest laskmiskohast saab lasta maksimaalselt kahte märki, võib sellest laskmiskohast tulla laskjale maksimaalselt 4 protseduurilist karistust.

6.7.3 Iga Tiitise tunneli maha aetud latt annab protseduurilise karistuse.

6.7.4 Trahvimärgi tabamuse eest karistatakse 10 karistuspunktiga. Ühest karistusmärgist arvestatakse kõige rohkem 2 tabamust, kui laskeharjutuse kirjelduses pole teisiti määratud.

6.7.5 Kaduvate ja ärapöörduvate märkide puhul puuduvate tabamuste eest ei karistata.

6.7.6 Kui kukkuv märk jääb püsti või purunev märk terveks, siis määratakse karistus, mis on kahekordne ühe tabamuse maksimaalne punktide arv.

6.7.7 Piiramatu punktiarvestuse korral antakse puuduva tabamuse eest möödalasu karistus, mis on kahekordne ühe tabamuse maksimaalne punktide arv.

6.7.8 Piiratud ajaga punktiarvestuse korral ja piiratud aja ning piiratud laskude arvuga punktiarvestuse korral puuduvate tabamuste eest ei karistata. Pärast lõpusignaali tehtud iga lasu eest võetakse maha ühe lasu maksimaalne punktide arv. Üleliigsed lasud märgitakse tulemuslehele selleks ette nähtud kohta.

6.7.9 Piiratud laskudega arvuga punktiarvestuse korral karistatakse puuduva tabamuse eest kahekordse ühe tabamuse maksimaalse punktimääraga. Iga liigse lasu eest vähendatakse ühe tabamuse maksimumpunktide. Üleliigsed lasud märgitakse tulemuslehele selleks ette nähtud kohta.

6.7.10 Kui märgi tabamine on eelduseks, et võistleja võib edasi liikuda ja laskja ei taba või ei läbista märki, nagu on nõutud laskeharjutuse kirjelduses, järgneb sellele protseduuriline karistus. Kui sellest saadakse oluline eelis, järgneb protseduuriline karistus iga lasu eest.

6.7.11 Rajameister võib võistleja soovil määrata erikaristuse, kui võistleja on füüsilise puude või muu vea pärast võimetu sooritama laskeharjutust laskeharjutuse kirjelduses sätestatud viisil. Kui rajameister tuleb vastavale võistleja palvele vastu, peab ta määrama erikaristusena lastud punktide vähendamise 1-20% enne võistleja laskeharjutuse sooritamist. Vähendamine tehakse piisava arvu protseduuriliste karistustega. Rajameister võib ka vähendamist mitte määrata, kui võistlejal on eriti suur füüsiline puue või muu viga. Kui rajameister lükkab

erikaristuse määramise soovi tagasi, märgitakse soorituse eest tavalised punktiarvestuse karistused.

6.7.12 Kõikide punktiarvestuse meetodite puhul võidakse määrata maksimaalne sooritusaeg. Soovitav on 180 sekundit. Ajapiiri järel lastud laskude eest vähendatakse ühe lasu maksimumpunktid iga korra eest. Üleliigsed lasud märgitakse tulemuslehele selleks ettenähtud kohta. Kohtunikul on õigus peatada sooritus, kui ajalimiit on täis.

## 6.8 Laskeharjutuse punktid

6.8.1 Punktisummaks kujuneb punkti 6.4 järgi saadud punktid, millest arvestatakse maha punktis 6.7 kirjeldatud karistuspunktid.

6.8.2 Kui laskeharjutusel kasutatakse piiramatut või piiratud laskude arvuga punktiarvestust, arvutatakse laskjaile tabamuskord tegur jagades punktid ajaga. Suurima tabamuskordi saavutanud laskja on laskeharjutuse võitja ja saab laskeharjutuse maksimumpunktid. Muude laskjate laskeharjutuse punktid saadakse jagades maksimumpunktid võitja tabamuskordiga ja korrutades saadud tulemus laskja oma tabamuskordiga.

6.8.3 Kui laskeharjutusel kasutatakse piiratud aja punktiarvestust või piiratud aja ja -laskude arvu punktiarvestust, siis on laskeharjutuse võitja kõige paremad punktid saavutanud laskja ja saab laskeharjutuse eest maksimumpunktid. Muude laskjate punktid saadakse jagades laskeharjutuse maksimumpunktid võitja punktidega ja korrutades saadud tulemus laskja enda punktidega.

6.8.4 Väikseim võimalik laskeharjutuse punktide arv on null.

6.8.5 Laskja koondpunktide saamiseks liidetakse kokku kõikide laskeharjutuste eest saadud punktid.

6.8.6 Võistluse võidab laskja, kelle koondpunktide arv on suurim.

6.8.7 Tulemused arvestatakse ja tehakse teatavaks mõlemad relvaklassid koos. Võitjad selgitatakse relvaklasside kaupa ja kategooriate kaupa eraldi.

6.8.8 Tulemuste arvestamisel kasutatakse RESULi poolt aktsepteeritud ühilduvat arvutusprogrammi. Tulemused tuleb arvutada täpsusega 4 kohta peale koma. Tulemused peab esitama ka protsentides võistlejate vahelise vahe väljaselgitamise

## 7. TULEMUSLEHT

7.1 Iga laskja kohustus on pidada arvestust oma tulemuste üle lisaks ametlikule tulemuste arvestusele. (Võistlustel on soovitatav kasutada kahe eksemplariga isekopeeruvat tulemuslehte, millest alumine leht antakse laskjale.)

7.2 Kohtunik peab jälgima, et kõik andmed oleksid märgitud tulemuslehele enne, kui ta allkirjastab selle. Seejärel kirjutab laskja sellele alla. Pärast seda ei või tulemuslehele teha muid parandusi, kui ainult arvutusvigade parandused.

7.3 Juhul kui kohtunik ja laskja on mingis asjas eriarvamusel, siis märgitakse eriarvamus tulemuslehele ja toimitakse, nagu on näidatud punktis 8.2.

7.4 Kui avalikuks tehtud laskeharjutuste tulemustes on viga, siis on laskja kohustus nõuda parandamist võistluse sissejuhatavas teavituses määratud tulemuste kontrollimise aja jooksul. Tulemuste arvestuse eest vastutaval isikul on kohustus parandada vead punktiarvestuses. Muudel juhtudel toimitakse nii, nagu on kirjeldatud punktis 8.1.2 .

7.5 Võistluse lõpptulemusi ei saa ametlikuks kuulutada enne, kui laskeharjutuste tulemused on avalikustatud ja laskjatel on olnud võimalus need üle kontrollida.

## 8. KORDUSLASKMISED JA PROTESTID

### 8.1 Korduslaskmised

8.1.1 Laskjal on õigus soorituse korduslaskmisele, kui:

- A. Kohtunik puudutab laskjat, häirib teda või katkestab laskmise muul põhjusel kui diskvalifitseerimisele viival põhjusel.
- B. Laskjast sõltumatu oluline häiriv tegur segab laskja sooritust.
- C. Laskjal ei ole olnud võimalust saada kogu vajalikku teavet laskeharjutuse sooritamiseks või keegi ametnikest on andnud talle valeinformatsiooni.

8.1.2 Laskja peab oma soorituse korduslaskma, kui:

- A. Tulemuslehele ei ole kantud kõiki tabamusi, puuduvaid tabamusi või aega või kui puudub teine allkiri.
- B. Laskeharjutust muudetakse pärast sooritust.
- C. Rajaseadme häire tõttu ei ole võimalik lasta sooritust laskeharjutuse kirjelduses sätestatud viisil. Juhul kui kukkuv või purunev märk ei toimi ettenähtud viisil, katkestatakse sooritus kohe.
- D. Teine isik abistab laskjat soorituse ajal.
- E. Registreeritud sooritusaeg on ilmselgelt vale.

Ebaselgete juhtumite korral on korduslaskmise otsustusõigus võistluse direktoril või rajameistril. Kui mõjuval põhjusel on kahtlusi, et võistleja laskeharjutuse tulemus on vale, siis võib võistluse direktor või rajameister määrata võistlejale korduslaskmise. Kui võistleja ei nõustu nõudmisega, siis märgitakse tema laskeharjutuse tulemuseks null punkti.

8.1.3 Kui laskja sooritab korduslaskmise, siis tema eelmine tulemus tühistatakse.

8.1.4 Kui korduslaskmine ei ole võimalik:

- A. Laskeharjutuse tulemuseks tuleb null, kui tulemuslehel puudub aeg.
- B. Märgitud tulemus jääb kehtima, kui tulemuslehele ei ole märgitud kõiki tabamusi ja/või puuduvaid tabamusi.

8.1.5 Tulemuste hulka arvestatakse ainult laskeharjutuse kirjelduses ette nähtud arv suurimaid tabamusi, kui tulemuslehele on märgitud liiga palju tabamusi.

8.1.6 Relva või laskemoona häire või rike ei anna õigust korduslaskmiseks.

8.1.7 Laskeharjutus võidakse tühistada, kui laskjatel ei ole olnud võrdset võimalust seda sooritada ja sel asjaolul on oluline mõju võistluse lõpptulemusele. Võrdsete tingimuste põhimõtted ja nende tõlgendamise alused võivad olla määratud täpsemalt SRA toimkonna poolt.

## 8.2 Pretensioonide esitamine

8.2.1 Kui laskja ei ole rahul kohtuniku otsusega, võib ta selle kohta esitada protesti rajameistrile.

8.2.2 Kui laskja ei ole rahul rajameistri otsusega, siis võib ta esitada protesti võistluse žüriile. Protestida ei või turvalisuse rikkumise, märklaua tõlgendamise või rajameistri poolse tulemuslehe tõlgendamise kohta.

8.2.3 Muude kui tulemuste arvestuse vigade kohta tuleb protest esitada kahe tunni jooksul alates protesti põhjustanud sündmuse toimumisest või sellest teadasaamisest, kuid enne võistluse lõppu, et võimalikud korduslaskmised oleks võimalik teha.

8.2.4 Võistluste žürii teeb otsuse enne lõplike laskeharjutuste tulemuste avalikustamist, olles tutvunud olukorraga ja kuulanud ära protesti esitaja, kohtuniku ja juhtumi pealtnägijad ning olles ära vaadanud võimaliku videomaterjali. Otsus tuleb siiski teha sama võistluspäeva jooksul, mil protest on esitatud.

8.2.5 Võistluste žürii koosseis tuleb avalikustada võistluse sissejuhatava teavituse ajal. Žürii liikmeteks on võistluse direktor esimehena ilma hääleõigusega ja kolm võistluse ametnike hulka mitte kuuluvat SRA-kohtunikku. Žürii liikmetele tuleb määrata ka asendusliikmed võimalike osavõtutakistuste puhuks.

8.2.6 Kui žüriile esitatakse protest, tuleb kohe maksta protesti esitamise tasu, mille suuruse määrab RESUL.

8.2.7 Protesti tasu tagastatakse protesti esitajale, kui žürii otsus on tema suhtes positiivne. Kui protesti ei rahuldata, siis läheb protesti tasu RESUL-ile.

8.2.8 Protesti võivad eespool kirjeldatud viisil peale laskja esitada ka muud osapooled, keda asi otseselt puudutab.

8.2.9 Klubi- ja piirkonna tasandi võistlustel ei ole vaja žüriid määrata ja kõrgeim otsustusõigus on võistluse direktoril. Sel juhul ei ole vaja maksta ka protesti esitamise tasu.

8.2.10 Protestide esitamise korra kohta võidakse anda täpsustavaid määrusi võistluste korraldamise juhendis.

*Käesolevad Reservväelaste Spordiliidu (RESUL) kohandatud reservväelaste laskevõistluste (SRA) reeglid on kinnitatud RESUL-i juhatuse poolt veebruaris 2019. Reeglid on kehtivad alates 01.03.2019.*